

СТРАТЕГІЯ РОЗВИТКУ ФІНАНСОВОГО СЕКТОРУ УКРАЇНИ

За підтримки:

ПРОЕКТ USAID
«РЕФОРМУВАННЯ ФІНАНСОВОГО СЕКТОРУ»

I. Поточний стан фінансового сектору України	7
II. Бачення майбутнього: візія і місія фінансового сектору України	18
III. Стратегічні цілі, очікувані результати та методологія Стратегії розвитку фінансового сектору України	34
IV. Декомпозиція цілей Стратегії розвитку фінансового сектору України	40
V. Міжнародні зобов'язання України у сфері фінансових послуг, які передбачено імплементувати в межах Стратегії розвитку фінансового сектору України	52

У цій Стратегії розвитку фінансового сектору України (далі – Стратегія) застосовуються такі скорочення:

API	- Application Programming Interface, прикладний програмний інтерфейс;
BIS	- Банк міжнародних розрахунків;
CRR / CRD	- Capital Requirements Regulation/Credir Requirements Derictive, регуляторні акти Європейського Союзу щодо вимог до капіталу;
CRS	- Common Standard on Reporting and Due Diligence for Financial Account Information, єдиний стандарт обміну інформацією, розроблений ОЕСР (Організацією економічного співробітництва та розвитку);
ERP	- Enterprise Resource Planning, система планування ресурсів підприємства;
IAIS	- International Association of Insurance Supervisors, Міжнародна асоціація органів нагляду за страховою діяльністю;
IDD	- Insurance Distribution Directive, Директива Європейського Союзу щодо надання страхових послуг;
IOPS	- International Organisation of Pension Supervisors, Міжнародна організація органів нагляду за пенсійними фондами;
IOSCO	- International Organization of Securities Commissions, Міжнародна організація комісій з цінних паперів;
ISDA	- International Swaps and Derivatives Association, Міжнародна асоціація свопів і деривативів;

СКОРОЧЕННЯ

MAD	- Market Abuse Derivative, Директива Європейського Союзу про регулювання ринкових зловживань;
MAR	- Market Abuse Regulation, регулювання ринкових зловживань;
MID	- Motor Insurance Directive, Директива Європейського Союзу про страхування автотранспортних засобів;
MiFID	- Markets in Financial Instruments Derivative, Директива Європейського Союзу про ринки фінансових інструментів;
MiFIR	- Markets in Financial Instruments Regulation, законодавчий акт щодо регулювання ринків фінансових інструментів;
NPL	- Non-performing loan, непрацюючі кредити;
PFMI	- Principles for Financial Market Infrastructures, принципи для інфраструктури фінансового ринку;
Solvency	- комплексний регуляторний підхід Європейського Союзу до забезпечення платоспроможності страхових компаній;
ВПК	- військово-промисловий комплекс;
Держказначейство	- Державна казначейська служба України;
Держспецзв'язку	- Державна служба спеціального зв'язку та захисту інформації України;
ДПС	- Державна податкова служба України;
ДСФМУ	- Державна служба фінансового моніторингу України;

ЄС	- Європейський Союз;
ЄЦБ	- Європейський центральний банк;
КМУ	- Кабінет Міністрів України;
КСЗІ	- комплексна система захисту інформації;
МВФ	- Міжнародний валютний фонд;
Мін'юст	- Міністерство юстиції України;
Мінекономіки	- Міністерство економіки України;
Міненерго	- Міністерство енергетики України;
Мінмолодьспорт	- Міністерство молоді та спорту України;
Міносвіти	- Міністерство освіти і науки України;
Мінреінтеграції	- Міністерство з питань реінтеграції тимчасово окупованих територій України;
Мінсоцполітики	- Міністерство соціальної політики України;
Мінфін	- Міністерство фінансів України;
Мінцифри	- Міністерство цифрової трансформації України;

МСБ	- малий та середній бізнес;
МСФЗ	- Міжнародні стандарти фінансової звітності;
НБУ	- Національний банк України;
НБФУ	- Небанківські фінансові установи;
НКЦПФР	- Національна комісія з цінних паперів та фондового ринку;
ОЕСР	- Організація економічного співробітництва та розвитку;
ОРПЕ	- Офіс з розвитку підприємництва та експорту;
План дій BEPS	- план боротьби з ухиленням від оподаткування та виведенням грошей до офшорних зон;
ПФУ	- Пенсійний фонд України;
РНБО	- Рада національної безпеки і оборони;
СЕП	- Система електронних платежів Національного банку України;
СКМУ	- Секретаріат Кабінету Міністрів України;
ФГВФО	- Фонд гарантування вкладів фізичних осіб;
ФДМУ	- Фонд державного майна України.

І. ПОТОЧНИЙ СТАН ФІНАНСОВОГО СЕКТОРУ УКРАЇНИ

I. ПОТОЧНИЙ СТАН ФІНАНСОВОГО СЕКТОРУ УКРАЇНИ

1. Повномасштабна війна, розпочата росією в лютому 2022 року, призвела до окупації українських територій, руйнування інфраструктури, збоїв у ланцюгах поставок, масової міграції населення, глибокої економічної та фінансової кризи і в подальшому матиме довготривалі негативні наслідки для фінансового сектору. Українська економіка пережила серйозне скорочення у 2022 році, реальний ВВП впав на 29,1%, що стало найглибшим річним падінням в історії країни. Перші місяці війни принесли найзначніші економічні втрати: падіння на 14,9% у I кварталі 2022 року. Учасники фінансового ринку отримали значні збитки від спричинених війною збоїв операційної діяльності. Проте успіхи Сил Оборони України, надзвичайні заходи, ужиті урядом і НБУ, підтримка міжнародних партнерів сприяли стабілізації макроекономічної ситуації. У результаті економічна активність почала поступово відновлюватися завдяки усуненню перебоїв у ланцюгах постачання, релокації підприємств, звільненню окупованих територій і поверненню частини переміщених осіб. Зниження безпекових ризиків, яке передбачається з наступного року, сприятиме пришвидшенню економічного зростання до 4,3% у 2024 році та до 6,4% у 2025 році. Очікується, що деокупація територій і повноцінне відкриття чорноморських портів допоможуть збільшити обсяги промислового виробництва та врожаю, а часткове повернення вимушених мігрантів сприятиме розширенню внутрішнього попиту.

2. Попри війну, інфляційні процеси в Україні залишаються контрольованими, інфляційний тиск в останні місяці стабілізувався, прогнозується помірне сповільнення інфляції у 2023 році. Для збереження макроекономічної стабільності у воєнний час НБУ змінив принципи проведення монетарної політики. Щоб уникнути неконтрольованої девальвації та впливів капіталу, НБУ тимчасово зафіксував обмінний курс та запровадив валютні обмеження, підтримуючи валютний ринок інтервенціями. У червні 2022 року облікова ставка підвищена з 10% до 25% з метою призупинення впливу депозитів із банківської системи та збільшення привабливості національної валюти. Наприкінці липня 2022 офіційний обмінний курс гривні до долара США девальвований на 25%. Така девальвація разом із коригуванням валютних обмежень, поступовим зростанням ринкових ставок після підвищення облікової ставки в червні та

I. ПОТОЧНИЙ СТАН ФІНАНСОВОГО СЕКТОРУ УКРАЇНИ

запровадженням зернового коридору допомогли зменшити тиск на валютний ринок, що привело до зменшення навантаження на золотовалютні резерви НБУ.

Однак, незважаючи на ці заходи, валютний ринок усе ще потребує втручання, оскільки він не в змозі збалансувати себе, та є високий попит на іноземну валюту з боку підприємств і домашніх господарств. У зв'язку з цим НБУ продовжує компенсувати дефіцит іноземної валюти на ринку та проводити політику фіксованого курсу. НБУ, як тільки дозволить ситуація, має намір поступово перейти до більш гнучкого валютного курсу, пом'якшити валютний контроль та повернутися до режиму інфляційного таргетування.

3. Міжнародна підтримка відіграє вирішальну роль у фінансуванні бюджету України. Через невизначеність, спричинену війною, у 2022 році параметри держбюджету неодноразово переглядалися. Дефіцит бюджету, визначений законом у 1,5 трлн грн (близько 32% ВВП), в основному покривався за рахунок міжнародної допомоги та грантів, що становили понад половину бюджетного фінансування. Додатково чверть ресурсів бюджету надійшла від НБУ. Проте через негативний вплив монетарного фінансування на валютний ринок і ціни уряд припинив покладатися на монетарне фінансування НБУ з 2023 року. На 2023 рік у затвердженому держбюджеті передбачено майже вдвічі більші видатки над доходами з дефіцитом приблизно 21% ВВП (еквівалент 35,5 млрд доларів за поточним курсом). Основні видатки зосереджені на потребах безпеки та оборони, соціальному захисті домогосподарств. Для фінансування такого великого дефіциту Україна очікує суттєвої міжнародної фінансової підтримки. У жовтні 2022 року НБУ та Мінфін об'єднали зусилля для активізації внутрішнього ринку запозичень із метою відмови від монетизації бюджету у 2023 році. НБУ активізував роботу з перекриття нелегальних схем за участю банків з уникнення оподаткування суб'єктами грального бізнесу, що вже в наступні місяці сприяло суттєвому збільшенню податкових надходжень до бюджету. Прийняті зміни щодо автоматичного обміну фінансовою інформацією з іншими державами (зокрема Common Reporting Standard/CRS) спрямовані

I. ПОТОЧНИЙ СТАН ФІНАНСОВОГО СЕКТОРУ УКРАЇНИ

на виявлення закордонних статків осіб із метою забезпечення належного виконання ними податкових зобов'язань.

НБУ на початку повномасштабної війни перерахував до державного бюджету всю частину прибутку НБУ до розподілу за 2021 рік у сумі майже 19 млрд грн, відкрив спецрахунки для збору коштів на підтримку ЗСУ та для гуманітарної допомоги, здійснив прямий викуп держоблігацій для уникнення колапсу державних фінансів та забезпечення фінансування критичних видатків уряду на безпекові та соціальні потреби (на 400 млрд грн у 2022 році).

На виконання рішення РНБО «Про примусове вилучення в Україні об'єктів права власності Російської Федерації та її резидентів» та відповідного розпорядження КМУ наприкінці 2022 року ФГВФО забезпечив перерахування до спеціального фонду Державного бюджету коштів в еквіваленті 17 млрд грн із рахунків ПАТ «Промінвестбанк» та АТ «МР БАНК» – банків із державним російським капіталом та які були дочірніми структурами російських банків в Україні, що ліквідуються ФГВФО на виконання рішення Правління НБУ про відкликання банківської ліцензії та ліквідацію, прийнятого на другий день повномасштабного вторгнення, 25 лютого 2022 року.

4. Реформа фінансового сектору України, що здійснювалася за активної підтримки міжнародних фінансових організацій, сприяла макрофінансовій стабілізації та зміцненню спроможності регуляторів та учасників фінансового ринку протистояти кризовим явищам. Реформи, визначені в Комплексній програмі розвитку фінансового сектору України до 2020 року та Стратегії розвитку фінансового сектору України до 2025 року, що реалізовувалися регуляторами фінансового сектору, спрямовані на подолання системних проблем у фінансовому секторі та розбудову повноцінного ринкового конкурентоспроможного середовища згідно зі стандартами ЄС. Зокрема, протягом останніх років НБУ разом із міжнародними партнерами працював над розробленням і впровадженням нових нормативних актів щодо капіталу та ліквідності, які відповідають європейській системі CRD/CRR, з метою сприяння фінансовій стабільності та стійкості української банківської системи. У травні 2023 року проведено опитування представників фінансового сектору, за

I. ПОТОЧНИЙ СТАН ФІНАНСОВОГО СЕКТОРУ УКРАЇНИ

результатами якого ключовими факторами ризику визначені війна з росією, корупція, діяльність правоохоронних органів та судової системи, шахрайство та кіберзагрози, чинники, пов'язані з економічною діяльністю та вартістю активів, а також якістю застави. У нових умовах, коли якість активів погіршується через вплив на них війни, а ризики ліквідності та неплатоспроможності зростають, проведені реформи фінансового регулювання виявилися особливо своєчасними та актуальними. Стратегія розвитку фінансового сектору повинна базуватися на поточному контексті, зважати на підвищені ризики та невизначеність, враховувати чинники впливу вторгнення росії на умови функціонування фінансової системи, тому НБУ оновлює Стратегію розвитку фінансового сектору України.

5. Перед Україною стоїть завдання з реалізації політичних реформ для вступу в ЄС, у тому числі посилення верховенства права, боротьби з корупцією та боротьби з відмиванням грошей. У червні 2023 року Україна розпочала процес вступу до Організації економічного співробітництва та розвитку. Крім того, Україна інтенсифікувала свою роботу з міжнародними фінансовими інституціями. Співпраця з міжнародними партнерами та організаціями є особливо важливою під час розроблення механізмів і стратегії відбудови України і має ґрунтуватися на засадах підзвітності і прозорості. Така відповідальність України перед партнерами потребує посилення зусиль із боротьби з корупцією в Україні. У березні 2023 року Україна отримала позитивний проміжний звіт GRECO за результатами оцінювання боротьби з корупцією. Проте вже до кінця 2023 року Україна повинна продемонструвати прогрес у відновленні зобов'язань щодо декларування активів і забезпечення ефективного режиму протидії відмиванню коштів на підставі оцінки ризиків.

6. Банківська система успішно протистояла викликам війни завдяки значному запасу міцності, своєчасній реакції НБУ та багаторічній спільній роботі над реформою банківського сектору. Банки безперебійно надають послуги, підтримують роботу мережі, зберігають операційну ефективність, прибутковість та нарощують капітал. Банківська мережа працювала навіть попри перебої з електропостачанням. Накопичений запас міцності сприяє фінансовій стабільності,

I. ПОТОЧНИЙ СТАН ФІНАНСОВОГО СЕКТОРУ УКРАЇНИ

посилює стійкість банків до подальших викликів тривалої війни та готує до повноцінного відновлення кредитування. Попри збитки від війни, банки були прибутковими у 2022 році, а в 2023 прибутки зросли. Висока чиста процентна маржа та операційна ефективність властиві банкам усіх класичних бізнес-моделей: корпоративним, роздрібним та універсальним. Це стало можливим, зокрема, завдяки злагодженим зусиллям банків, своєчасній реакції Національного банку та рокам спільної роботи над реформою банківського сектору з 2015 року. У результаті банки підійшли до кризи зі значним запасом капіталу та ліквідності, операційно стійкими та ефективними, мали плани дій на випадок несприятливих подій.

7. Банки зазнали значних втрат від війни. Збитки банків від знищення нерухомості сягнули 750 млн грн уже на кінець 2022 року. За очікуваннями НБУ, втрати банків унаслідок війни можуть зрости до 20% довоєнного працюючого портфеля. Банки використовуватимуть капітал, аби покрити такі збитки. Для визначення реального стану банківського сектору НБУ розпочав оцінку стійкості банків та банківської системи. Запас капіталу перед початком повномасштабної війни значно перевищував мінімально потрібні рівні, тож банки мали високий запас міцності. Втрати банків зростуть, проте більшість банків зможе їх поглинути за рахунок прибутку та запасу капіталу.

8. Під час війни роль державних банків посилилася. В умовах високих воєнних ризиків та значної невизначеності державні банки підтримують кредитування, зокрема і державних підприємств, утримують рахунки для державних виплат та забезпечують доступ до банківських послуг через найширші мережі відділень. Це веде до значного зростання частки державних банків в усіх основних показниках банківської системи. Таке зростання є виправданим у період глибокої кризи, проте створює високі ризики для конкурентного середовища на банківському ринку в період відновлення. Відповідно в подальшому стратегії держбанків потрібно оновити, щоб вони адресували ключові недоліки їхньої діяльності та підготували би більшість із них до приватизації після закінчення воєнних дій.

I. ПОТОЧНИЙ СТАН ФІНАНСОВОГО СЕКТОРУ УКРАЇНИ

9. В умовах ракетних обстрілів, знеструмлень та бойових дій система гарантування вкладів змогла продемонструвати стійкість та ефективність. 2022 рік для ФГВФО став роком наполегливої роботи та якісних змін в умовах повномасштабної війни на території України: запроваджено тимчасове повне відшкодування закладами на період воєнного стану для захисту вкладників та запобігання відпливу коштів із банків; загальна гарантована сума відшкодування, виплачена протягом 2022 року, становить 5,8 млрд грн; передано в управління ФГВФО чотири банки, направлено понад 4,4 млрд грн для розрахунків із кредиторами банків, що ліквідуються ФГВФО; АТ «ОЩАДБАНК» став новим учасником ФГВФО і тепер усі банки мають рівні умови участі в системі гарантування. Сума вкладів, на які поширюється гарантія, за 2022 рік збільшилася на 375,9 млрд грн, або на 55,6% – до 1 051,5 млрд грн, у тому числі і за рахунок набрання АТ «Ощадбанк» статусу учасника ФГВФО, у якому сума вкладів становила 169,8 млрд грн станом на 01 січня 2023 року. Кількість вкладників у банках – учасниках ФГВФО – 65,4 млн осіб¹. Сукупні активи учасників ФГВФО станом на 01 січня 2023 року становили 2 716,9 млрд грн, чисті активи становили 2 353,6 млрд грн, резерви під сукупні активи – 363,3 млрд грн, сукупні зобов'язання – 2 135,0 млрд грн, власний капітал – 218,5 млрд грн. За результатами звітного року консолідований річний фінансовий результат становив 24,7 млрд грн. У квітні 2022 року ФГВФО запроваджено дистанційні виплати вкладникам неплатоспроможних банків. Гарантована сума відшкодування, виплачена протягом звітного року чотирма банками-агентами ФГВФО, які запровадили такі дистанційні виплати, становила 1,6 млрд грн. Питома вага онлайн-виплат гарантованої суми відшкодування становила 28% від загальної суми всіх виплат. Упродовж 2022 року ФГВФО провів понад 1 650 відкритих електронних аукціонів у системі Prozorro.sale, хоча після початку російської воєнної агресії на території України 24 лютого 2022 року продаж активів (майна) банків був призупинений та фактично відновлений лише влітку 2022 року. Згідно із Законом України «Про внесення змін до деяких законів України щодо забезпечення стабільності системи гарантування вкладів фізичних осіб» № 2180-IX зобов'язання ФГВФО за залишком векселів (у тому числі за нарахованими відсотками), виданими у 2015 і 2016 роках в обмін на ОВДП, держателем яких був Мінфін, припинилися в повному обсязі.

¹ Одна фізична особа може мати кілька банківських рахунків, тому зазначена цифра перевищує чисельність населення України до 24 лютого 2022 року.

I. ПОТОЧНИЙ СТАН ФІНАНСОВОГО СЕКТОРУ УКРАЇНИ

Після припинення зобов'язання за векселями ФГВФО за рішенням виконавчої дирекції ФГВФО перераховуватиме до Державного бюджету України кошти у межах розміру припинених зобов'язань ФГВФО за векселями 45 741 млн грн та за відсотками, що могли бути нараховані до 2031 року, на загальну суму, що не перевищує 62 543 млн грн.

10. Кредитний попит населення та бізнесу під час війни значно послабився. Падіння економічної активності матиме тривалий негативний вплив на доходи бізнесу та населення, а також призведе до зменшення попиту на послуги фінансового сектору. Руйнування енергетичної й іншої цивільної інфраструктури та повільніше економічне відновлення підвищують кредитний ризик. У 2022 році кредитування бізнесу відбувалося майже виключно в межах програми “Доступні кредити 5-7-9%”: її частка в чистому гривневому корпоративному портфелі досягла 26%. Ринкове кредитування відновлюватиметься лише з пожвавленням економіки. Під час війни частка непрацюючих кредитів (NPL) у банківському секторі України збільшилася до 39,1% станом на 01 червня 2023 року.

11. Подальший розвиток небанківського фінансового ринку потребує законодавчих змін у напрямі наближення регуляторного середовища до міжнародних стандартів. У 2021 році прийнято Закон України “Про фінансові послуги та фінансові компанії”, який передбачає суттєве оновлення чинних положень законодавства у сфері регулювання ринків фінансових послуг, та Закон України “Про страхування”, який системно змінює підхід до регулювання та нагляду за ринком страхування та сприятиме його оздоровленню і подальшому розвитку. У липні 2023 року ухвалена нова редакція Закону України “Про кредитні спілки”. Основні положення законів вводяться в дію з 01 січня 2024 року. Для забезпечення їх реалізації потрібно розробити низку нових нормативно-правових актів. Комплексне врегулювання відносин на ринку передбачає імплементацію міжнародних стандартів IAIS, IOPS та IOSCO, а також вимог актів ЄС, у тому числі Solvency II,

I. ПОТОЧНИЙ СТАН ФІНАНСОВОГО СЕКТОРУ УКРАЇНИ

MiFID II та MiFIR, MAR та MAD, CRR та CRD, BRRD, IDD та Motor Insurance Directive. На сьогодні невирішеним залишається питання створення системи гарантування вкладів членів кредитних спілок, упровадження процедури виведення з ринку неплатоспроможних кредитних установ та страховиків життя. У секторі небанківських фінансових послуг немає системи гарантування за договорами страхування життя. Основними проблемами розвитку недержавних пенсійних та публічних інвестиційних фондів залишаються низький фінансовий рівень спроможності громадян брати участь у системах недержавного пенсійного забезпечення та спільного інвестування, а також низький рівень довіри населення до цих фінансових ринків як споживача їх послуг. Повноцінне функціонування системи накопичувального пенсійного забезпечення поступово зумовлюватиме підвищення рівня соціального захисту людей пенсійного віку, залучення потужного внутрішнього довгострокового інвестиційного ресурсу, що сприятиме підвищенню інвестицій у національну економіку.

12. Попри повномасштабну війну, платежі здійснювалися безперебійно, що запобігло високому попиту на готівку, зберегло банкам ліквідність. Обсяг безготівкових операцій зростає, розширюється перелік фінансових операцій, які здійснюються дистанційно. Повномасштабна війна створила складні умови для повноцінної роботи платіжної інфраструктури. Водночас завдяки злагодженим діям НБУ, ФГВФО, банків та небанківських фінансових установ удалося зберегти стійкість платіжної інфраструктури, яка і сьогодні ефективно функціонує, забезпечуючи вчасні платежі, розрахунки та безперешкодний доступ користувачів до платіжних послуг та своїх коштів, заощаджень. Значною подією в напрямі розвитку оверсайту у 2022 році стало введення в дію Закону України «Про платіжні послуги», спрямованого на модернізацію та інноваційний розвиток платіжного ринку. 01 квітня 2023 року запрацювало нове покоління Системи електронних платежів НБУ (СЕП). Перехід на нове покоління СЕП є важливою технологічною передумовою для подальшого якісного розвитку платіжної інфраструктури України. Зокрема, ураховуючи отримання Україною статусу кандидата на членство в ЄС, НБУ працює над приєднанням нашої країни до Єдиної зони платежів у євро (SEPA).

I. ПОТОЧНИЙ СТАН ФІНАНСОВОГО СЕКТОРУ УКРАЇНИ

13. Інфраструктура ринків капіталу та організованих товарних ринків залишається неефективною та недостатньо розвиненою. 01 липня 2021 року набув чинності Закон України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо спрощення залучення інвестицій та запровадження нових фінансових інструментів» від 19 червня 2020 року № 738-ІХ, упровадження якого має на меті поліпшення функціонування українських ринків капіталу та відображає державну політику, спрямовану на узгодження українського законодавства із міжнародним інвестиційним регулюванням. З моменту повномасштабного вторгнення країни-агресора здійснення операцій на фондовому ринку було значно обмежено (за винятком операцій із державними цінними паперами військового призначення) до серпня 2022 року. На сьогодні більшість обмежень знято (крім валютних обмежень та операцій, стороною яких є суб'єкти, пов'язані із країною-агресором). Водночас на організованих ринках капіталу операції з корпоративними цінними паперами мають поодинокий характер і більше 95% операцій проводиться з державними цінними паперами. Питання наявності дієвих механізмів залучення інвестицій (як внутрішніх, так і іноземних) у приватний та державний сектор є ключовою передумовою для швидкого та ефективного повоєнного відновлення України. Також актуальною є подальша імплементація актів права ЄС у законодавство України у межах зобов'язань за Угодою про асоціацію між Україною та ЄС та отримання статусу кандидата в члени ЄС на шляху до повноцінного членства.

14. Розвиток нових технологій підвищує доступність фінансових послуг як на банківському, так і небанківському сегментах фінансового ринку. У квітні 2022 року ФГВФО запроваджено дистанційні виплати вкладникам банків, які є в управлінні ФГВФО. Для активнішого використання електронних платіжних засобів планується забезпечити подальший розвиток інфраструктури, а також сприяти розвитку фінансової грамотності. Розвиток інноваційних технологій відповідно до змін уподобань споживачів фінансових послуг, поширення віртуальних каналів обслуговування, персоналізованих фінансових послуг, мобільних рішень, розвиток відкритого банкінгу та поширення співробітництва традиційних фінансових установ із

I. ПОТОЧНИЙ СТАН ФІНАНСОВОГО СЕКТОРУ УКРАЇНИ

FinTech-компаніями сприятимуть кращому задоволенню потреб клієнтів і вимагатимуть від регуляторів та ФГВФО більш гнучкого та проактивного підходу до регулювання та нагляду за більш широким спектром учасників фінансового ринку. Розширенню можливостей упровадження інновацій під час надання фінансових послуг професійними учасниками ринків капіталу сприятиме подальше розроблення змін до нормативно-правових актів НКЦПФР з питань провадження депозитарної діяльності, діяльності з торгівлі фінансовими інструментами та функціонування операторів організованого ринку. Завдяки вищезазначеним змінам буде удосконалено застосування новітніх мобільних ІТ-технологій під час надання професійними учасниками послуг своїм клієнтам із метою надання інвесторам можливості для здійснення інвестицій через інструменти ринків капіталу. Разом з тим для всіх учасників фінансового ринку повинні бути забезпечені рівні умови конкуренції, усунуено можливість використання регуляторного арбітражу та забезпечено дотримання міжнародних стандартів з фінансового моніторингу.

II. БАЧЕННЯ МАЙБУТНЬОГО: ВІЗІЯ І МІСІЯ ФІНАНСОВОГО СЕКТОРУ УКРАЇНИ

II. БАЧЕННЯ МАЙБУТНЬОГО: ВІЗІЯ І МІСІЯ ФІНАНСОВОГО СЕКТОРУ УКРАЇНИ

Метою учасників фінансової екосистеми є задоволення потреб клієнтів (домогосподарств, бізнесу та держави), які у своїй діяльності потребують використання різних фінансових послуг для досягнення власних цілей. Саме клієнти (користувачі фінансових послуг) перебувають у центрі уваги всіх учасників фінансової екосистеми, адже створення умов для їх ефективної діяльності є основним завданням усього фінансового сектору. З цією метою учасники фінансової екосистеми взаємодіють між собою, створюючи актуальні послуги, продукти та сервіси для клієнтів. Від злагодженої, взаємовигідної роботи учасників фінансового сектору, що ґрунтується на відкритості та повазі один до одного, залежить успіх роботи всієї екосистеми.

Серед учасників фінансової екосистеми можна виділити **шість основних груп**:

1. Надавачі фінансових послуг – фінансові установи, а у випадках, прямо визначених спеціальними законами, інші юридичні особи або філії іноземних юридичних осіб, які мають право надавати фінансові послуги відповідно до законодавства України.
2. Користувачі фінансових послуг – клієнти фінансових установ (домогосподарства, бізнес та держава).
3. Інвестори – іноземні та національні інвестори у фінансовий сектор та в економіку країни.
4. Провайдери інфраструктури та технологій – компанії та державні інституції, які надають послуги, продукти, сервіси та рішення для надавачів фінансових послуг та інших учасників фінансового сектору, підсилюючи їх ціннісну пропозицію для клієнтів (платіжні системи, надавачі платіжних послуг, служби інкасації/оброблення/збереження готівки, розробники IT-рішень, телекомунікаційні оператори, оператори поштового зв'язку, центральні депозитарії, центральний контрагент, оператори організованого ринку, торговий репозиторій, представники ринку віртуальних активів, фінтех-компанії, провайдери технологій розподіленого реєстру (DLT)).

II. БАЧЕННЯ МАЙБУТНЬОГО: ВІЗІЯ І МІСІЯ ФІНАНСОВОГО СЕКТОРУ УКРАЇНИ

5. Суб'єкти економічної та фінансової державної політики (полісімейкери) – представники органів законодавчої, виконавчої та судової влади, які створюють дієве правове поле для всіх учасників фінансового ринку.

6. Експерти – учасники ринку та державні інституції, які своїми сервісами та рішеннями створюють підґрунтя для професійного розвитку учасників фінансової екосистеми (міжнародні фінансові організації, дипломатичний корпус, центральні банки, фінансові регулятори та органи нагляду за фінансовими установами інших країн, професійні об'єднання учасників фінансового сектору, науковці та дослідники, освітні заклади, рейтингові агентства, журналісти експертних ЗМІ, медіа, лідери суспільної думки, галузеві об'єднання, бізнес-асоціації, консалтингові компанії).

II. БАЧЕННЯ МАЙБУТНЬОГО: ВІЗІЯ І МІСІЯ ФІНАНСОВОГО СЕКТОРУ УКРАЇНИ

Стратегія враховує теперішні та майбутні потреби представників усіх груп фінансової екосистеми як клієнтів (користувачів фінансових послуг), так і ключових гравців, що беруть участь у створенні цих послуг, а також сприяє реалізації візії фінансового сектору України – його ідеального стану в майбутньому.

ВІЗІЯ ФІНАНСОВОГО СЕКТОРУ УКРАЇНИ

Фінансовий сектор України – стійкий, ефективний, конкурентоспроможний, інтегрований у міжнародний простір, здатний протистояти викликам, розвиватися та сприяти відновленню економіки України.

Шлях досягнення візії фінансового сектору України окреслено в місії.

МІСІЯ ФІНАНСОВОГО СЕКТОРУ УКРАЇНИ

Регулювання фінансового сектору забезпечує акумулювання, розподіл й обіг фінансових ресурсів на засадах фінансової стабільності та інклюзії, кібербезпеки та поширення новітніх технологій для сприяння відновленню економіки України та підтримки добробуту громадян.

II. БАЧЕННЯ МАЙБУТНЬОГО: ВІЗІЯ І МІСІЯ ФІНАНСОВОГО СЕКТОРУ УКРАЇНИ

Стратегія включає п'ять цілей: макроекономічна стабільність, фінансова стабільність, фінансова система працює на відновлення країни, сучасні фінансові послуги, інституційна спроможність регуляторів та ФГВФО. Кожна ціль має стратегічні ініціативи та заходи, спрямовані на її досягнення.

Реалізація Стратегії та досягнення зазначених стратегічних цілей створить умови для зміцнення потенціалу України на її шляху до перемоги, сприятиме відновленню національної економіки від наслідків повномасштабної війни, забезпечить макроекономічну та фінансову стабільність, закладе основи для стійкого та динамічного розвитку фінансового сектору України, його конкурентоспроможності в умовах європейської інтеграції та інтеграції у світовий фінансовий простір.

II. БАЧЕННЯ МАЙБУТНЬОГО: ВІЗІЯ І МІСІЯ ФІНАНСОВОГО СЕКТОРУ УКРАЇНИ

Це зі свого боку забезпечить:

- задоволення потреб клієнтів (користувачів) у якісних та доступних фінансових послугах;
- безперебійний доступ клієнтів до своїх коштів, заощаджень;
- здешевлення та подовження строків кредитних ресурсів для економіки;
- підвищення конкурентоспроможності економіки України в цілому.

Досягнення візії та місії Стратегії забезпечуватиметься шляхом реалізації низки взаємопов'язаних ініціатив і заходів, спрямованих на комплексний розвиток фінансового сектору України. Передбачені цією Стратегією ініціативи відповідають таким **базовим принципам**:

- координованість – регуляторні рішення мають бути скоординовані та враховувати дії інших регуляторів для запобігання регуляторному арбітражу та дисбалансу фінансового сектору; наявний єдиний центр координації та моніторингу реалізації Стратегії;
- системність – Стратегія встановлює узгоджений набір напрямів діяльності, що створюють синергетичний ефект для досягнення цілей держави та фінансового сектору;
- гнучкість – виконання заходів Стратегії здійснюється з урахуванням зміни зовнішнього середовища, яке може мати вплив на перегляд окремих ініціатив чи заходів Стратегії;

II. БАЧЕННЯ МАЙБУТНЬОГО: ВІЗІЯ І МІСІЯ ФІНАНСОВОГО СЕКТОРУ УКРАЇНИ

- ефективність – запропоновані рішення втілюються в мінімально можливі терміни з розумним використанням потрібних ресурсів;
- прозорість та підзвітність – реалізація Стратегії супроводжується звітуванням;
- стійкість – заходи Стратегії спрямовуються на посилення стійкості фінансового сектору до внутрішніх та зовнішніх шоків;
- адаптивність – втілення ініціатив здійснюється з урахуванням потреби посилення дієвості всіх каналів трансмісії регуляторних рішень;
- верховенство права, боротьба з корупцією, запобігання та протидія фінансуванню тероризму, легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом.

Характеристики майбутнього фінансового сектору України

Нижче наведено цільовий стан фінансового сектору та здійснені для цього регуляторні кроки, що ведуть до реалізації візії цієї Стратегії.

II. БАЧЕННЯ МАЙБУТНЬОГО: ВІЗІЯ І МІСІЯ ФІНАНСОВОГО СЕКТОРУ УКРАЇНИ

Макроекономічна стабільність

НБУ розпочав за наявності відповідних умов кроки з метою пом'якшення валютних обмежень, переходу до більш гнучкого режиму обмінного курсу та повернення до таргетування інфляції.

Ефективне та надійне функціонування ринку державних облігацій та облігацій місцевої позики забезпечує збільшення попиту й довіри в цілому до вітчизняних фінансових інструментів серед інвесторів.

Повернення до забезпечення потреб бюджету за рахунок збільшення податкових надходжень завдяки зростанню економіки, детінізації бізнесу, скороченню вартості обслуговування кредитів. Як результат – дефіцит бюджету скорочується.

Виконання оновленої середньострокової стратегії управління державним боргом та реструктуризація боргів воєнних часів.

Започатковано II рівень пенсійної системи в Україні, упровадження якого в поєднанні з I та III рівнями цієї системи удосконалило соціальні гарантії та фінансову стабільність пенсійної системи, сприяє розвитку ринків капіталу та забезпечує економіку довгостроковими фінансовими ресурсами.

Культура довгострокових заощаджень стає популярною серед українців. Завдяки цьому формуються довгострокові резерви економіки для інвестицій у майбутнє.

Макроекономічна стійкість збережена під час війни та після її завершення, розпочалося фінансування масштабних програм капітального оновлення.

II. БАЧЕННЯ МАЙБУТНЬОГО: ВІЗІЯ І МІСІЯ ФІНАНСОВОГО СЕКТОРУ УКРАЇНИ

Фінансова стабільність

Регулятори фінансового сектору та ФГВФО координують свої дії, застосовуючи підходи на основі єдиних принципів для ефективного індивідуального та консолідованого нагляду за учасниками фінансового сектору, здійснення регуляторного впливу, пропорційного регулювання, забезпечення прозорості й стимулювання конкуренції та контролю за концентрацією на фінансовому ринку. Упроваджується план заходів щодо усунення регуляторного арбітражу. Питання, найбільш значущі для фінансової стабільності та які потребують спільних заходів, розглядаються на засіданнях Ради з фінансової стабільності – майданчику для обговорень та ухвалення домовленостей щодо подальших дій.

Фінансова стабільність забезпечується насамперед шляхом комплексного аналізу системних ризиків, що загрожують фінансовій стабільності, та реагування на них за потреби заходами макропруденційної політики. Приділяється увага ранньому виявленню проблем у фінансових установах та ранньому втручанню, здійсненню нагляду за фінансовими групами, оцінці ризиків відповідно до процесу наглядової перевірки й оцінки та пруденційних нормативів, приведених у відповідність до вимог таких актів ЄС як CRD /CRR. Завершено реформування вимог до банківського капіталу.

Завершена незалежна оцінка якості активів (AQR). Проводиться регулярна оцінка стійкості банків та банківської системи. Реалізовується міжвідомчий план дій щодо вирішення питання непрацюючих кредитів (NPL).

Посилено нагляд за діяльністю учасників на страховому ринку та за кредитними спілками. Страховий ринок стає прозорішим і конкурентоспроможним за рахунок моніторингу НБУ структур власності страховиків, підвищення якості корпоративного управління та дотримання ними пруденційних вимог, установлених законодавством, зокрема щодо забезпечення фінансової стійкості та достатності капіталу.

II. БАЧЕННЯ МАЙБУТНЬОГО: ВІЗІЯ І МІСІЯ ФІНАНСОВОГО СЕКТОРУ УКРАЇНИ

Забезпечено приведення регулювання фінансового сектору у відповідність до стандартів ЄС щодо ліцензування, нагляду, застосування заходів впливу, відновлення діяльності фінансових установ та врегулювання їх неплатоспроможності.

Упроваджена система гарантування вкладів членів кредитних спілок та внесків за договорами страхування життя, а також система гарантування для накопичувального пенсійного забезпечення, запроваджено механізми компенсації інвестицій у цінні папери, що підвищать зацікавленість користувачів у фінансових послугах таких установ. Впроваджено відповідно до європейських стандартів механізми врегулювання неплатоспроможності кредитних установ, що дало змогу скоротити строки доступу вкладників та інших кредиторів до своїх коштів у кредитних установах, які мають проблеми у своїй діяльності.

Забезпечено фінансову стійкість ФГВФО, системи гарантування вкладів та наповнення до встановленого рівня цільового показника, що дало змогу забезпечити поступове підвищення розміру гарантованого відшкодування та його наближення до європейських стандартів.

Корпоративне управління вітчизняних компаній, зокрема в капіталі яких держава має значну частку, приведено у відповідність до стандартів. Здійснюється на постійній основі оцінка колективної придатності наглядових рад банків (у тому числі наглядових рад державних банків), оцінка ефективної організації системи корпоративного управління банків.

Оновлене бачення стратегій державних банків під час війни та після війни з фокусом на поступове скорочення частки держави в таких банках, узгоджено стратегії спеціалізованих державних НБФУ. Корпоративне управління в таких установах прозоре та ґрунтується на міжнародних стандартах корпоративного управління. Держава як власник значної частки банківських активів розпочала процес приватизації державних банків.

II. БАЧЕННЯ МАЙБУТНЬОГО: ВІЗІЯ І МІСІЯ ФІНАНСОВОГО СЕКТОРУ УКРАЇНИ

Створено системи корпоративного управління та внутрішнього контролю в НБФУ відповідно до вимог НБУ з урахуванням ризик-орієнтованого підходу та принципу пропорційності.

Побудовано систему протидії та запобігання правопорушенням на ринках капіталу відповідно до вимог актів ЄС, зокрема MAR та MAD, що ефективно попереджає та припиняє шахрайства на ринках капіталу.

Для мінімізації ризиків на фінансових ринках та захисту прав інвесторів на законодавчому рівні забезпечено регулювання діяльності рейтингових агентств та адміністраторів бенчмарків відповідно до стандартів ЄС.

На ринках капіталу запроваджено механізм оздоровлення та виведення з ринку інвестиційних фірм та інших професійних учасників ринків капіталу відповідно до Директиви ЄС BRRD та інших актів ЄС. Відбувається очищення ринку від «сплячих» акціонерних товариств та вирішення проблеми акціонерів, які не виконують свої зобов'язання.

Регулювання та нагляд у сфері запобігання та протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення здійснюється з урахуванням міжнародних стандартів із протидії відмиванню доходів, зокрема виконання рекомендацій FATF, МВФ, MONEYVAL, законодавства ЄС. Уніфіковано вимоги та нормативно врегульована процедура ефективного застосування санкційного (обмежувального) законодавства.

Впроваджено План дій BEPS за Програмою розширеного співробітництва в межах ОЕСР.

II. БАЧЕННЯ МАЙБУТНЬОГО: ВІЗІЯ І МІСІЯ ФІНАНСОВОГО СЕКТОРУ УКРАЇНИ

Фінансова система працює на відновлення країни

Упроваджено страхування воєнно-політичних ризиків. Реалізовується нова Стратегія Експортно-кредитного агентства. Розширюються можливості торговельного фінансування бізнесу. Прийняті законодавчі зміни, що уможливили розвиток електронних аграрних розписок, товаророзпорядчих цінних паперів, зокрема складських свідоцтв тощо.

Розвиваються інструменти фінансування військово-промислового комплексу.

Підтримано довіру населення до фінансового сектору, підвищено фінансову грамотність, населення активно та свідомо використовує сучасні фінансові інструменти з метою поліпшення власного добробуту.

Реалізується Політика щодо розвитку сталого фінансування, запроваджені норми, що підвищують прозорість інструментів фінансування ESG-проектів.

Підвищений захист прав облігаціонерів та удосконалений порядок реєстрації випуску облігацій.

Державні програми пільгового фінансування націлені як на розвиток диверсифікованого малого та середнього бізнесу, програм ветеранського бізнесу, стартапів, так і на розбудову транспортної, енергетичної інфраструктури, поступове оновлення житлового фонду.

Учасники фінансового сектору та позичальники завершують роботу з врегулювання та реструктуризації заборгованості. Суб'єкти господарювання відкриті до нових проектів та розвитку із застосуванням експортоорієнтованої моделі.

II. БАЧЕННЯ МАЙБУТНЬОГО: ВІЗІЯ І МІСІЯ ФІНАНСОВОГО СЕКТОРУ УКРАЇНИ

Як результат зростання доходів економіки в новій експортоорієнтованій моделі сприяє стійкому платіжному балансу, збільшує доходи бюджету та дає змогу Україні самостійно покривати потреби відновлення без прямої міжнародної допомоги.

Забезпечено отримання позитивного юридичного висновку щодо відповідності українського законодавства умовам договорів GMRA & ISDA.

Забезпечено повну відповідність українського законодавства положенням актів ЄС у частині функціонування систем клірингу, забезпечення розрахунків та депозитарної системи.

Спрощено процедуру емісії цінних паперів для МСБ, а також процес емісії цінних паперів без їх публічної пропозиції.

Впроваджено механізм сек'юритизації фінансових та інших активів. Діяльність щодо колективного інвестування здійснюється відповідно до європейських правил діяльності, зокрема впроваджено класичні інвестиційні фонди – UCITS, money market funds, venture capital funds та hedge funds. Запроваджено регулювання діяльності краудфандингу. Поява на вітчизняних ринках капіталу фінансових інструментів, орієнтованих на ісламських інвесторів.

Україна приєдналася до Меморандуму IOSCO, що сприяло інтеграції вітчизняного ринку в глобальні фінансові ринки та надало можливість використовувати міжнародну допомогу для боротьби зі зловживаннями на ринках капіталу, у тому числі дало змогу зменшити збитки інвесторів і втрати держави від транскордонних правопорушень.

Оподаткування у сфері ринків капіталу та організованих товарних ринків удосконалено та сприяє участі громадян в інвестиційній діяльності (зокрема завдяки запровадженню особливого режиму інвестиційних рахунків).

II. БАЧЕННЯ МАЙБУТНЬОГО: ВІЗІЯ І МІСІЯ ФІНАНСОВОГО СЕКТОРУ УКРАЇНИ

Створена інфраструктура відновлення фінансового сектору. Розроблена прозора процедура виплат рф репарацій/контрибуцій до визначеного державного органу або фонду тощо з метою подальшого відшкодування збитків, завданих рф фінансовому сектору України.

Виконується дорожня карта відновлення надання фінансових, платіжних послуг на деокупованих територіях.

Створена інфраструктура відновлення сприяє ефективному та прозорому використанню міжнародної допомоги на проекти з відновлення громад, бізнесу та окремих спільнот.

Сучасні фінансові послуги

Усі сегменти фінансового ринку очищені від проблемних установ, відновлена довіра клієнтів до учасників ринку. Україна приєдналася до Єдиної зони платежів у євро (SEPA). Упроваджені стандарти відкритого банкінгу.

Урегульовано ринок віртуальних активів відповідно до європейських вимог.

Продовжують удосконалюватися технології дистанційної ідентифікації для отримання фінансових послуг. Розвиваються платформи інноваційних фінансових рішень (регуляторна платформа).

Упроваджений контроль за кіберзахистом фінансового сектору, протидії кібератакам на ранніх стадіях. Забезпечена нульова толерантність до російського та білоруського програмного забезпечення на фінансовому ринку. Відбувається подальший перехід на електронний документообіг суб'єктів ринку з державними установами, ФГВФО. Розроблені та

II. БАЧЕННЯ МАЙБУТНЬОГО: ВІЗІЯ І МІСІЯ ФІНАНСОВОГО СЕКТОРУ УКРАЇНИ

впроваджені уніфіковані бази даних, правила захисту інформації, порядок обміну інформацією між базами даних інформації, у тому числі через API. Створені та функціонують відкриті консолідовані реєстри, що поєднують інформацію з різних джерел, єдина платформа регуляторів та ФГВФО щодо обміну інформацією та даними, зібраними в процесі регулювання, нагляду, контролю за фінансовими установами. Упроваджуються практики електронного функціонування органів управління господарських товариств.

Інституційна спроможність регуляторів та ФГВФО

Регулятори фінансового ринку та ФГВФО створили та оновлюють плани забезпечення організаційної стійкості (безперервності основних бізнес-процесів), забезпечують стійкість об'єктів критичної інфраструктури, проводять навчання та тестування стійкості критичної інфраструктури до вразливостей, обмінюються інформацією про кіберінциденти між собою та з іншими установами критичної інфраструктури, впроваджують проєктні методики управління, безперервне вдосконалення процесів, розвивають компетенції персоналу на постійній основі.

Проведена первинна оцінка стану імплементації актів права ЄС (acquis ЄС), зокрема у сфері фінансових послуг, для виявлення невідповідностей, які потрібно усунути в межах вступу України до ЄС. На основі чого підготовлено пропозиції до Національної програми імплементації законодавства України до права ЄС у частині фінансових послуг та законодавства про компанії.

У частині інтеграції до єдиного внутрішнього ринку фінансових послуг ЄС забезпечено імплементацію актів acquis ЄС за результатами оновлення Угоди про асоціацію між Україною та ЄС. Забезпечено належну взаємодію з Європейською

II. БАЧЕННЯ МАЙБУТНЬОГО: ВІЗІЯ І МІСІЯ ФІНАНСОВОГО СЕКТОРУ УКРАЇНИ

Комісією з проведення щорічних оцінок прогресу України в межах пакета розширення ЄС у частині переговорних розділів щодо фінансового сектору.

Створено представництво НБУ (або координаційну платформу) для забезпечення співпраці НБУ з ЄЦБ, а також представництво регуляторів в Європейській Комісії та європейських органах нагляду (EBA, ESMA, EIOPA). Регуляторами створено експертний центр для обміну досвідом з міжнародними партнерами, спільно з центральними банками ЄС та ЄЦБ створено платформу для залучення передового досвіду для сприяння євроінтеграційним процесам.

Налагоджено інституційне співробітництво ФГВФО зі страховиками депозитів та системами гарантування страхових виплат країн – членів ЄС, їх асоціаціями під час гармонізації законодавства у сфері гарантування вкладів і врегулювання фінансових установ з директивами ЄС.

III. СТРАТЕГІЧНІ ЦІЛІ, ОЧІКУВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ ТА МЕТОДОЛОГІЯ СТРАТЕГІЇ РОЗВИТКУ ФІНАНСОВОГО СЕКТОРУ УКРАЇНИ

III. СТРАТЕГІЧНІ ЦІЛІ, ОЧІКУВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ ТА МЕТОДОЛОГІЯ СТРАТЕГІЇ РОЗВИТКУ ФІНАНСОВОГО СЕКТОРУ УКРАЇНИ

Реалізація реформ у фінансовому секторі сприятиме зміцненню потенціалу України на шляху до перемоги, підтримці захисників України, створенню передумов для повоєнного відновлення та стійкого розвитку національної економіки. У фокусі уваги Стратегії – забезпечення надійного та стабільного функціонування фінансової системи країни за будь-яких умов, європейська інтеграція фінансового сектору України та набуття режиму внутрішнього ринку з ЄС у сфері фінансових послуг. Стратегія сприятиме подальшому зміцненню регулювання та нагляду у фінансовому секторі. За умови сприятливих і стійких макроекономічних обставин передбачається поступова лібералізація фінансових ринків та повернення монетарної політики до режиму інфляційного таргетування з плаваючим обмінним курсом. Також планується поступове, скоординоване, безпечне згортання надзвичайних пруденційних заходів, що запроваджувались у фінансовому секторі на початку широкомасштабного вторгнення росії в Україну, а для реагування на потенційні майбутні потрясіння у фінансовому секторі використовувати спеціальні плани в разі непередбачуваних обставин.

Результатами реалізації Стратегії є забезпечення макрофінансової стабільності, сприяння сталому економічному зростанню України, підвищення надійності та технологічності фінансової системи, досягнення європейських стандартів на фінансовому ринку, підвищення довіри до фінансового ринку, виконання Угоди про асоціацію між Україною та ЄС та інших міжнародних договорів України. Важливо забезпечити цілісність фінансової системи України, достатній рівень міжнародних резервів, стабільність валютного обмінного курсу, належний рівень ліквідності та стійкості фінансових установ, збалансований захист прав кредиторів, споживачів та інвесторів.

Стратегія спрямована на реалізацію п'яти стратегічних цілей: макроекономічна стабільність, фінансова стабільність, фінансова система працює на відновлення країни, сучасні фінансові послуги та інституційна спроможність регуляторів та ФГВФО. Кожна ціль містить від трьох до семи стратегічних ініціатив:

III. СТРАТЕГІЧНІ ЦІЛІ, ОЧІКУВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ ТА МЕТОДОЛОГІЯ СТРАТЕГІЇ РОЗВИТКУ ФІНАНСОВОГО СЕКТОРУ УКРАЇНИ

ЦІЛЬ I. Макроекономічна стабільність	ЦІЛЬ II. Фінансова стабільність	ЦІЛЬ III. Фінансова система працює на відновлення країни	ЦІЛЬ IV. Сучасні фінансові послуги	ЦІЛЬ V. Інституційна спроможність регуляторів та ФГВФО
1.1. Стійка гривня	2.1. Узгодження регуляторних підходів	3.1. Підтримка та розвиток економіки	4.1. Розвиток інфраструктури цифрових фінансових послуг	5.1. Забезпечення безперервності роботи регуляторів та ФГВФО
1.2. Стійкі публічні фінанси	2.2. Збалансоване регулювання та нагляд, спрямовані на розвиток фінансових установ	3.2. Розвиток сталого фінансування	4.2. Автоматизація і безпаперові технології надання фінансових послуг	5.2. Міжнародне співробітництво
1.3. Посилення довгострокової стійкості пенсійної системи	2.3. Збалансоване регулювання та нагляд, спрямовані на розвиток ринків капіталу	3.3. Розвинена інфраструктура ринків капіталу	4.3. Регулювання віртуальних активів	5.3. Підвищення операційної ефективності регуляторів та ФГВФО
	2.4. Стійкі та спроможні ринки капіталу	3.4. Впровадження нових видів та удосконалення існуючих фінансових інструментів	4.4. Цифрова оборона фінансового сектору	5.4. Цілісна, комплексна IT-інфраструктура для державних відомств
	2.5. Розвиток фінансових установ державної форми власності	3.5. Відповідальний та інклюзивний фінансовий ринок	4.5. Відновлення фінансової інфраструктури	5.5. Підвищення інституційної спроможності та фінансової незалежності регуляторів та ФГВФО
	2.6. Створення комплексної системи оздоровлення та виведення з ринку неспроможних учасників	3.6. Відновлення фінансового сектору		
	2.7. Посилення стійкості та ефективності систем гарантування вкладів та інвестицій			

Таблиця “Цілі та ініціативи Стратегії”

III. СТРАТЕГІЧНІ ЦІЛІ, ОЧІКУВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ ТА МЕТОДОЛОГІЯ СТРАТЕГІЇ РОЗВИТКУ ФІНАНСОВОГО СЕКТОРУ УКРАЇНИ

В умовах невизначеності та підвищених ризиків установлення індикаторів щодо досягнення стратегічних цілей на довгострокову перспективу не є доцільним, оскільки досягнення стратегічних цілей залежить від настання відповідних макроекономічних та інших передумов, строки яких не можуть бути надійно прогнозовані. Тому в Стратегії закріплюється перелік ключових індикаторів, важливих у короткостроковій перспективі під час війни. Після настання відповідних передумов зовнішнього середовища перелік індикаторів виконання Стратегії та їх цільові значення будуть додані під час чергового оновлення документа.

III. СТРАТЕГІЧНІ ЦІЛІ, ОЧІКУВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ ТА МЕТОДОЛОГІЯ СТРАТЕГІЇ РОЗВИТКУ ФІНАНСОВОГО СЕКТОРУ УКРАЇНИ

Індикатори реалізації Стратегії в короткостроковій перспективі під час спротиву російській агресії:

1. Індекс споживчих цін є на рівні менше 15%.
2. Проведено оцінку стійкості, що включає AQR та стрес-тестування банків.
3. Запроваджено страхування воєнно-політичних ризиків.
4. Зареєстровано проект закону щодо впровадження комплексної системи оздоровлення, врегулювання неплатоспроможності та виведення з ринку неспроможних установ (директива ЄС BRRD).
5. Інструменти врегулювання NPL доступні.
6. Утримання спреда між готівковим і офіційним курсом, гривня до долара США, менше 5%.
7. Сформовано дорожню карту відновлення надання фінансових послуг на деокупованих територіях як частину плану деокупації територій України.
8. Ринок віртуальних активів законодавчо врегульовано.
9. Забезпечено фінансову та інституційну спроможність НКЦПФР.
10. Запроваджено законодавче регулювання інвестиційних рахунків.
11. Законодавче регулювання діяльності рейтингових агентств приведено у відповідність до вимог ЄС.

III. СТРАТЕГІЧНІ ЦІЛІ, ОЧІКУВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ ТА МЕТОДОЛОГІЯ СТРАТЕГІЇ РОЗВИТКУ ФІНАНСОВОГО СЕКТОРУ УКРАЇНИ

Особливості методології Стратегії викликані умовами невизначеності, у яких вона розроблена. З огляду на це одним з основних принципів стратегічного планування та наступного впровадження заходів є гнучкість. Стратегія розроблена як безстроковий документ, вона діє до завершення виконання запланованих заходів та переглядатиметься в разі виникнення значних змін зовнішніх чинників. Крім безпосередніх заходів, що передбачатимуться в Стратегії (прямі заходи), вона також може містити посилання на заходи, визначені іншими документами стратегічного характеру (відсильні заходи).

У Стратегії враховуються виклики, що постають у двох векторах: спротив російській агресії та відновлення країни. З огляду на це визначені заходи умовно поділені на такі фокуси:

- Фокус 1: «фокус спротиву» – короткострокові заходи, спрямовані на забезпечення стабільності та недопущення погіршення ситуації у фінансовому секторі та економіці загалом.
- Фокус 2: «фокус відновлення» – середньострокові заходи для початку перетворень, що стануть підставою майбутньої відбудови та зростання економіки, наприклад, зниження бюрократичних бар'єрів, підвищення прозорості та конкурентності середовища, залучення інвестицій тощо.
- Фокус 1 та Фокус 2 – середньострокові комплексні заходи, спрямовані на забезпечення стабільності та подальшого відновлення і розвитку, частина ключових результатів за якими впроваджуватиметься в короткостроковій перспективі.

Органом моніторингу та контролю реалізації Стратегії є робоча група (Комітет) з фінансового розвитку при Раді з фінансової стабільності (далі – Комітет), у якому братимуть участь заступники керівників регуляторів фінансового сектору та ФГВФО. Координацію діяльності Комітету здійснюватиме перший заступник Голови НБУ. Функції Комітету оновлено відповідно до протокольного рішення Ради з фінансової стабільності в травні 2023 року. Єдиний центр моніторингу та контролю за реалізацією Стратегії дає змогу координувати діяльність учасників, визначати спільні напрями реалізації проектів, застосовувати прозорий механізм прийняття рішень та єдині стандарти проектної діяльності. Засідання Комітету проводитимуться на регулярній основі.

IV. ДЕКОМПОЗИЦІЯ ЦІЛЕЙ СТРАТЕГІЇ РОЗВИТКУ ФІНАНСОВОГО СЕКТОРУ УКРАЇНИ

IV. ДЕКОМПОЗИЦІЯ ЦІЛЕЙ СТРАТЕГІЇ РОЗВИТКУ ФІНАНСОВОГО СЕКТОРУ УКРАЇНИ

Для досягнення візії та виконання цілей Стратегії відповідальні установи реалізовуватимуть ініціативи та заходи. З метою досягнення макроекономічної стабільності в Україні як під час спротиву російській агресії, так і під час подальшого відновлення країни впроваджуватимуться такі заходи:

Ініціативи	Заходи	Відповідальні за виконання	Фокус
1.1. Сійка гривня	1.1.1. Упровадження стратегії пом'якшення валютних обмежень, переходу до більшої гнучкості обмінного курсу та повернення до інфляційного таргетування ²	НБУ	Фокус 1
1.2. Сійкі публічні фінанси	1.2.1. Розроблення середньострокової стратегії управління державним боргом та забезпечення її реалізації ³	Мінфін, НБУ	Фокус 1
	1.2.2. Забезпечення розвитку облігацій місцевих позик, у тому числі зелених та соціальних облігацій	НКЦПФР, Мінфін	Обидва фокуси
	1.2.3. Розширення спектру державних облігацій	Мінфін	Фокус 1
	1.2.4. Затвердження національної стратегії доходів на 2024–2030 роки	Мінфін	Фокус 1
1.3. Посилення довгострокової сійкості пенсійної системи	1.3.1. Забезпечення повноцінного функціонування системи загальнообов'язкового накопичувального пенсійного забезпечення в Україні (другого рівня системи пенсійного забезпечення)	НКЦПФР, Мінсоцполітики, ПФУ, НБУ, ФГВФО	Обидва фокуси
	1.3.2. Удосконалення системи накопичувального пенсійного забезпечення (третього рівня пенсійної системи)	НКЦПФР, НБУ, ФГВФО	Обидва фокуси
	1.3.3. Професійне накопичувальне пенсійне забезпечення	Мінсоцполітики, НКЦПФР, ФГВФО	Обидва фокуси

² Виконання заходу або частини заходу передбачене іншими стратегіями.

³ Те саме

IV. ДЕКОМПОЗИЦІЯ ЦІЛЕЙ СТРАТЕГІЇ РОЗВИТКУ ФІНАНСОВОГО СЕКТОРУ УКРАЇНИ

Для забезпечення фінансової стабільності державні установи, відповідальні за виконання, реалізовуватимуть такі стратегічні заходи:

Ініціативи	Заходи	Відповідальні за виконання	Фокус
1	2	3	4
2.1. Узгодження регуляторних підходів	2.1.1. Удосконалення наглядових функцій, синхронізація та уникнення регуляторного арбітражу (гармонізація макро та мікро регулювання, наглядових процедур) ⁴	НБУ, Мінфін, ДСФМУ, НКЦПФР, ФГВФО, ДПС	Фокус 1
2.2. Збалансоване регулювання та нагляд, спрямовані на розвиток фінансових установ	2.2.1. Оновлені регулювання та нагляд за банками ⁵	НБУ	Фокус 1
	2.2.2. Регулювання та нагляд, спрямовані на розвиток НБФУ ⁶	НБУ, НКЦПФР, ФГВФО	Фокус 1
	2.2.3. Удосконалення корпоративного управління у фінансовому секторі	НБУ	Фокус 1
	2.2.4. Вирішення питання проблемних активів	НБУ, ФГВФО	Фокус 1
	2.2.5. Забезпечення ефективних механізмів розкриття інформації на підставі таксономії XBRL МСФЗ	НКЦПФР	Обидва фокуси
2.3. Збалансоване регулювання та нагляд, спрямовані	2.3.1. Побудова ефективної системи нагляду (моніторингу) за діяльністю учасників ринків капіталу	НКЦПФР, НБУ	Обидва фокуси
	2.3.2. Удосконалення системи розкриття інформації емітентами	НКЦПФР	Фокус 1

⁴ Те саме.

⁵ Те саме.

⁶ Те саме.

IV. ДЕКОМПОЗИЦІЯ ЦІЛЕЙ СТРАТЕГІЇ РОЗВИТКУ ФІНАНСОВОГО СЕКТОРУ УКРАЇНИ

1	2	3	4
2.3. Збалансоване регулювання та нагляд, спрямовані	2.3.3. Запровадження вимог щодо звітування фінансовими установами перед регуляторами відповідно до європейських стандартів	НКЦПФР	Обидва фокуси
	2.3.4. Корпоративне управління учасників ринків капіталу та реформа їх регулювання	НКЦПФР, НБУ	Обидва фокуси
	2.3.5. Очищення ринку від «сплячих» учасників	НКЦПФР	Обидва фокуси
2.4. Стійкі та спроможні ринки капіталу	2.4.1. Гармонізація системи оподаткування у сфері ринків капіталу	НКЦПФР	Фокус 1
	2.4.2. Запровадження спеціальних довгострокових та середньострокових інвестиційних рахунків	НКЦПФР, НБУ	Фокус 1
	2.4.3. Удосконалення діяльності у сфері спільного інвестування	НКЦПФР	Обидва фокуси
	2.4.4. Удосконалення правових засад щодо ефективності та функціональності інституту рейтингових агентств	НКЦПФР	Обидва фокуси
	2.4.5. Забезпечення функціонування ефективної системи протидії зловживанням на ринках капіталу, у тому числі правопорушенням щодо маніпулювання та діяльності фінансових пірамід	НКЦПФР	Обидва фокуси
	2.4.6. Удосконалення системи пруденційних нормативів та вимог до капіталу професійних учасників ринків капіталу відповідно до європейських вимог	НКЦПФР	Обидва фокуси
2.5. Розвиток фінансових установ державної форми власності	2.5.1. Оновлення стратегії розвитку державного банківського сектору та Фонду розвитку підприємництва з метою забезпечення макрофінансової стабільності та скорочення частки держави. Оновлення індивідуальних стратегій державних банків	Мінфін	Фокус 1

IV. ДЕКОМПОЗИЦІЯ ЦІЛЕЙ СТРАТЕГІЇ РОЗВИТКУ ФІНАНСОВОГО СЕКТОРУ УКРАЇНИ

1	2	3	4
2.5. Розвиток фінансових установ державної форми власності	2.5.2. Розширення механізмів фінансової підтримки установ	ФГВФО, НБУ	Фокус 1
	2.5.3. Забезпечення фінансової стійкості державних банків, у тому числі за результатами незалежного AQR	Мінфін, НБУ	Фокус 1
	2.5.4. Оновлення стратегій Укрфінжитло, Держмолодьжитло, ЕКА з урахуванням інтересів держави та потреб забезпечення стрімкого відновлення та розвитку економіки	Мінекономіки, НБУ	Фокус 1
2.6. Створення комплексної системи оздоровлення та виведення з ринку неспроможних установ	2.6.1. Імплементация до вітчизняного законодавства положень актів законодавства ЄС у частині оздоровлення та виведення з ринку фінансових установ	НБУ, ФГВФО, Мінфін, НКЦПФР, Мінцифри, Мін'юст, інші зацікавлені органи	Обидва фокуси
	2.6.2. Створення системи оздоровлення та виведення з ринку інвестиційних фірм, інших професійних учасників ринків капіталу	НКЦПФР	Обидва фокуси
2.7. Посилення стійкості та ефективності систем гарантування вкладів та інвестицій	2.7.1. Імплементация до вітчизняного законодавства положень актів законодавства ЄС у частині врегулювання питань запровадження механізмів компенсації інвестицій в цінні папери ⁷	НКЦПФР	Обидва фокуси
	2.7.2. Упровадження системи гарантування вкладів членів кредитних спілок та внесків за договорами страхування життя	ФГВФО, НБУ	Фокус 2
	2.7.3. Упровадження системи гарантування для накопичувального пенсійного забезпечення	НКЦПФР, ФГВФО, НБУ	Фокус 2
	2.7.4. Стійкість системи гарантування	ФГВФО, НБУ, КМУ, Мін'юст, Мінфін, інші зацікавлені органи	Обидва фокуси

⁷ Те саме.

IV. ДЕКОМПОЗИЦІЯ ЦІЛЕЙ СТРАТЕГІЇ РОЗВИТКУ ФІНАНСОВОГО СЕКТОРУ УКРАЇНИ

Фінансова система має стати драйвером післявоєнного відновлення економіки та передбачає такі стратегічні ініціативи та заходи:

Ініціативи	Заходи	Відповідальні за виконання	Фокус
1	2	3	4
3.1. Підтримка та розвиток економіки	3.1.1. Запровадження страхування воєнно-політичних ризиків ⁸	Мінекономіки, НБУ, Міненерго	Обидва фокуси
	3.1.2. Кредитні програми для підтримки бізнесу та створення умов для оновлення виробничої і логістичної інфраструктури ⁹	Мінекономіки, НБУ, Мінфін	Фокус 1
	3.1.3. Підтримка та розвиток пріоритетних галузей економіки та експортерів	Мінекономіки	Фокус 1
	3.1.4. Створення інструментарію фінансування ВПК	НКЦПФР	Обидва фокуси
	3.1.5. Оптимізація процесу емісії цінних паперів	НКЦПФР	Обидва фокуси
	3.1.6. Відновлення та розвиток ринку нерухомості ¹⁰	Мінекономіки, НБУ, Мінцифри, Мінфін/ДПС, НКЦПФР	Обидва фокуси
	3.1.7. Захист прав кредиторів та інвесторів ¹¹	НКЦПФР, НБУ, Мін'юст, ФГВФО, ФДМУ	Обидва фокуси
	3.1.8. Запровадження функціонування Національного інвестиційного фонду для державних підприємств	НКЦПФР	Обидва фокуси
3.2. Розвиток сталого фінансування	3.2.1. Оновлення Політики щодо розвитку сталого фінансування ¹²	НБУ	Обидва фокуси
	3.2.2. Розвиток інструментів протидії greenwashing	НКЦПФР	Обидва фокуси

⁸ Те саме. ⁹ Те саме.

¹⁰ Те саме. ¹¹ Те саме.

¹² Те саме.

IV. ДЕКОМПОЗИЦІЯ ЦІЛЕЙ СТРАТЕГІЇ РОЗВИТКУ ФІНАНСОВОГО СЕКТОРУ УКРАЇНИ

1	2	3	4
3.2. Розвиток сталого фінансування	3.2.3. Запровадження соціальних облігацій та облігацій сталого розвитку	НКЦПФР, Мінфін	Обидва фокуси
	3.2.4. Запровадження розкриття інформації про ESG	НКЦПФР	Обидва фокуси
	3.2.5. Упровадження ESG-рейтингування	НКЦПФР	Обидва фокуси
3.3. Розвинена інфраструктура ринків капіталу	3.3.1. Підвищення ефективності функціонування інфраструктури ринків капіталу відповідно до європейських вимог ¹³	НКЦПФР, НБУ	Обидва фокуси
	3.3.2. Упровадження принципів IOSCO щодо функціонування фінансової інфраструктури (PFMI) ¹⁴	НКЦПФР, НБУ	Обидва фокуси
	3.3.3. Консолідація облікової інфраструктури	НБУ	Фокус 2
	3.3.4. Імплементация до вітчизняного законодавства положень актів законодавства ЄС у частині врегулювання питань запровадження інституту бенчмарків	НКЦПФР	Обидва фокуси
	3.3.5. Розширення використання альтернативних механізмів залучення коштів населення для венчурного інвестування та фінансування	НКЦПФР	Обидва фокуси
3.4. Упровадження нових видів та вдосконалення наявних фінансових інструментів	3.4.1. Упровадження облігацій з покриттям	НКЦПФР	Обидва фокуси
	3.4.2. Створення механізмів сек'юритизації в Україні	НКЦПФР, НБУ	Обидва фокуси
	3.4.3. Упровадження електронних аграрних розписок як неемісійних цінних паперів	НКЦПФР	Обидва фокуси
	3.4.4. Упровадження товаророзпорядчих цінних паперів, зокрема складських свідоцтв	НКЦПФР	Обидва фокуси

¹³ Те саме.

¹⁴ Те саме.

IV. ДЕКОМПОЗИЦІЯ ЦІЛЕЙ СТРАТЕГІЇ РОЗВИТКУ ФІНАНСОВОГО СЕКТОРУ УКРАЇНИ

1	2	3	4
3.4. Упровадження нових видів та вдосконалення наявних фінансових інструментів	3.4.5. Удосконалення правового забезпечення операцій, пов'язаних із деривативними контрактами	НКЦПФР, НБУ	Обидва фокуси
	3.4.6. Відновлення ринку корпоративних облігацій	НКЦПФР	Фокус 1
	3.4.7. Упровадження «ісламських» фінансових інструментів	НКЦПФР	Фокус 2
	3.4.8. Розвиток транскордонних продуктів ринків капіталу ¹⁵	НКЦПФР, НБУ	Обидва фокуси
3.5. Відповідальний та інклюзивний фінансовий ринок	3.5.1. Забезпечення безбар'єрності та інклюзивності фінансового сектору ¹⁶	НКЦПФР, НБУ	Обидва фокуси
	3.5.2. Розвиток регулювання ринкової поведінки учасників ринку фінансових послуг ¹⁷	НКЦПФР, НБУ	Обидва фокуси
	3.5.3. Запровадження регулярного розкриття інформації про зв'язки з державою-агресором та іншими державами зони ризику	НКЦПФР	Фокус 1
	3.5.4. Спрощення дистанційного залучення та обслуговування клієнтів професійними учасниками ринків капіталу	НКЦПФР	Фокус 1
	3.5.5. Відповідальні цифрові послуги	НБУ	Обидва фокуси
	3.5.6. Удосконалення розкриття інформації на основі стандартів звітності в електронній формі ¹⁸	НБУ	Обидва фокуси
	3.5.7. Розвиток фінансової грамотності населення та підприємців ¹⁹	НБУ, ФГВФО, НКЦПФР, центральні органи виконавчої влади, ОРПЕ, банки	Обидва фокуси
3.6. Відновлення фінансового сектору	3.6.1. Створення механізмів зі сприяння фінансовому сектору у відшкодуванні збитків, завданих рф	Мін'юст, Мінфін, НБУ, НКЦПФР, ФГВФО	Фокус 1

¹⁵ Те саме. ¹⁶ Те саме.

¹⁷ Те саме. ¹⁸ Те саме.

¹⁹ Те саме.

IV. ДЕКОМПОЗИЦІЯ ЦІЛЕЙ СТРАТЕГІЇ РОЗВИТКУ ФІНАНСОВОГО СЕКТОРУ УКРАЇНИ

Незважаючи на війну, продовжується технологічний розвиток фінансових послуг як необхідна передумова для фінансової інклюзії та кібербезпеки.

Ініціативи	Заходи	Відповідальні за виконання	Фокус
1	2	3	4
4.1. Розвиток інфраструктури цифрових фінансових послуг	4.1.1. Розвиток цифрової економіки ²⁰	НБУ, НКЦПФР, ФГВФО, Мінекономіки, Мінфін, Мінцифри, профільні асоціації	Фокус 2
	4.1.2. Розбудова фінансової інфраструктури ²¹	НБУ, Мінцифри, НКЦПФР, ФГВФО	Обидва фокуси
	4.1.3. Сприяння впровадженню мобільних застосунків для проведення фінансових операцій	НКЦПФР, ФГВФО, Мінцифри, НБУ	Фокус 1
	4.1.4. Упровадження практики електронного функціонування органів управління господарських товариств	НКЦПФР	Обидва фокуси
4.2. Автоматизація і безпаперові технології надання фінансових послуг	4.2.1. Розвиток безготівкової економіки та відкритої архітектури фінансового ринку ²²	НБУ, ФГВФО, Мінцифри, Мінфін, Мін'юст	Фокус 2
	4.2.2. Поширення застосування безпаперових технологій	НБУ, ФГВФО, Мінцифри, НКЦПФР, КМУ, Мін'юст	Обидва фокуси

²⁰ Те саме.

²¹ Те саме.

²² Те саме.

IV. ДЕКОМПОЗИЦІЯ ЦІЛЕЙ СТРАТЕГІЇ РОЗВИТКУ ФІНАНСОВОГО СЕКТОРУ УКРАЇНИ

1	2	3	4
4.3. Регулювання віртуальних активів	4.3.1. Упровадження регулювання та нагляду за ринком віртуальних активів	НКЦПФР, НБУ, Мінцифри	Обидва фокуси
4.4. Цифрова оборона фінансового сектору	4.4.1. Організація колективної (інтегрованої) кібербезпеки фінансового сектору ²³	НБУ, ФГВФО, НКЦПФР, Мінфін, Мінекономіки, Мінцифри, Держказначейство, Держспецзв'язку	Обидва фокуси
	4.4.2. Підвищення надійності фінансових послуг	НБУ, Мінцифри, Держспецзв'язку, НКЦПФР, НАБУ	Обидва фокуси
4.5. Відновлення фінансової інфраструктури	4.5.1. Фінансові послуги на деокупованих територіях ²⁴	НБУ, Мінфін, Мінреінтеграції	Обидва фокуси

Для виконання попередніх чотирьох цілей необхідно звернути особливу увагу на підвищення стійкості, ефективності та розвиток регуляторів фінансового сектору та ФГВФО.

²³ Те саме.

²⁴ Те саме.

IV. ДЕКОМПОЗИЦІЯ ЦІЛЕЙ СТРАТЕГІЇ РОЗВИТКУ ФІНАНСОВОГО СЕКТОРУ УКРАЇНИ

Ініціативи	Заходи	Відповідальні за виконання	Фокус
1	2	3	4
5.1. Забезпечення безперервності роботи регуляторів та ФГВФО	5.1.1. Створення планів щодо забезпечення організаційної стійкості (безперервності основних бізнес-процесів) регуляторів та ФГВФО	НБУ, НКЦПФР, ФГВФО, Мінфін	Фокус 1
	5.1.2. Упровадження практики забезпечення організаційної стійкості (безперервності основних бізнес-процесів) регуляторів та ФГВФО на основі міжнародних стандартів	НБУ, НКЦПФР, ФГВФО, Мінфін	Фокус 1
	5.1.3. Реалізація заходів із підвищення рівня кіберстійкості інформаційних ресурсів регуляторів та ФГВФО	НБУ, НКЦПФР, ФГВФО, Мінфін	Обидва фокуси
	5.1.4. Організація підготовки працівників, які залучаються до заходів із забезпечення організаційної стійкості (безперервності основних бізнес-процесів) регуляторів та ФГВФО, проведення тестувань із питань реагування на ризики та кризові ситуації	НБУ, НКЦПФР, ФГВФО, Мінфін	Фокус 1
	5.1.5. Налагодження ефективної взаємодії та координації регуляторів із піднаглядними суб'єктами з питань реагування на ризики та кризові ситуації	НБУ, НКЦПФР, ФГВФО, Мінфін	Фокус 1
5.2. Міжнародне співробітництво	5.2.1. Європейська інтеграція фінансового сектору ²⁵	НБУ, СКМУ, центральні органи виконавчої влади, НКЦПФР, ФГВФО	Обидва фокуси
	5.2.2. Забезпечення приєднання України до Багатостороннього Меморандуму про взаєморозуміння щодо консультування та співробітництва й обміну інформацією IOSCO	НКЦПФР	Обидва фокуси

²⁵ Те саме.

ІV. ДЕКОМПОЗИЦІЯ ЦІЛЕЙ СТРАТЕГІЇ РОЗВИТКУ ФІНАНСОВОГО СЕКТОРУ УКРАЇНИ

1	2	3	4
5.2. Міжнародне співробітництво	5.2.3. Підвищення рівня міжнародного співробітництва (зокрема з іноземними регуляторами, ЕВА, ЕІОРА та ESMA, IAIS)	НКЦПФР, НБУ	Обидва фокуси
	5.2.4. Розвиток відносин НБУ з міжнародними організаціями	НБУ	Фокус 1
5.3. Підвищення операційної ефективності регуляторів та ФГВФО	5.3.1. Розвиток проєктного менеджменту в регуляторів та ФГВФО	СКМУ, НБУ, ФГВФО, НКЦПФР, Мінфін	Обидва фокуси
	5.3.2. Розвиток компетенцій регуляторів та ФГВФО	НБУ, НКЦПФР, ФГВФО, Мінфін	Обидва фокуси
5.4. Цілісна, комплексна ІТ-інфраструктура для державних відомств	5.4.1. Цифрова трансформація НБУ ²⁶	НБУ	Фокус 2
	5.4.2. Упровадження комплексної системи захисту інформації (КСЗІ) на телекомунікаційні системи НКЦПФР	НКЦПФР	Обидва фокуси
	5.4.3. Модернізація підсистем збору та моніторингу інформації ринків капіталу в режимі реального часу	НКЦПФР	Обидва фокуси
	5.4.4. Розроблення та впровадження програмного забезпечення обміну даними в режимі реального часу (модулі роботи та аналізу)	НКЦПФР	Обидва фокуси
	5.4.5. Упровадження програмних засобів аналізу даних	НКЦПФР	Обидва фокуси
	5.4.6. Упровадження підсистеми автоматизації внутрішніх ділових процесів НКЦПФР (ERP-система)	НКЦПФР	Обидва фокуси
	5.4.7. Упровадження та забезпечення функціонування комплексної інформаційної системи (КІС) НКЦПФР та складових підсистем КІС	НКЦПФР	Обидва фокуси
5.5. Підвищення інституційної спроможності та фінансової незалежності регуляторів і ФГВФО	5.5.1. Забезпечення фінансової незалежності НКЦПФР відповідно до принципів IOSCO	НКЦПФР	Обидва фокуси
	5.5.2. Підвищення інституційної спроможності та незалежності ФГВФО	ФГВФО, НБУ	Фокус 2

²⁶ Те саме.

**V. МІЖНАРОДНІ ЗОБОВ'ЯЗАННЯ УКРАЇНИ У
СФЕРІ ФІНАНСОВИХ ПОСЛУГ, ЯКІ
ПЕРЕДБАЧЕНО ІМПЛЕМЕНТУВАТИ В МЕЖАХ
СТРАТЕГІЇ РОЗВИТКУ ФІНАНСОВОГО
СЕКТОРУ УКРАЇНИ**

V. МІЖНАРОДНІ ЗОБОВ'ЯЗАННЯ УКРАЇНИ У СФЕРІ ФІНАНСОВИХ ПОСЛУГ, ЯКІ ПЕРЕДБАЧЕНО ІМПЛЕМЕНТУВАТИ В МЕЖАХ СТРАТЕГІЇ РОЗВИТКУ ФІНАНСОВОГО СЕКТОРУ УКРАЇНИ

У червні 2022 року Україна отримала статус країни-кандидата на вступ в ЄС, що передбачає посилення євроінтеграційних реформ у країні в цілому та у фінансовому секторі зокрема. Важливим аспектом цих реформ є імплементація актів ЄС у національне законодавство. З метою визначення стану імплементації актів права ЄС Уряд України ухвалив постанову “Про затвердження Порядку проведення первинної оцінки стану імплементації актів права ЄС (acquis ЄС)” від 28.02.2023 № 189 у розрізі переговорних розділів, визначених ЄС у межах політики розширення. У цілому стороною ЄС для проведення Україною первинної оцінки надано близько 29 тисяч актів права ЄС за 34 переговорними розділами.

До проведення оцінки залучено широке коло органів державної влади України, серед яких у фінансовому секторі – НБУ, НКЦПФР, ФГВФО, Мінфін, Мінекономіки та інші.

Проведення первинної оцінки передбачає:

- підготовку на основі постатейного аналізу актів права ЄС таблиць відповідності законодавства України актам права ЄС – до 30.06.2023;
- заповнення трекера селф-скринінгу (первинної оцінки) – до 30.06.2023;
- підготовку звітів до розділів/сфер разом із пропозиціями щодо приведення законодавства України у відповідність до права ЄС – до 30.08.2023.

Результати проведення первинної оцінки стануть основою для підготовки проекту Національної програми імплементації законодавства України до права ЄС (далі – Програма). Очікується, що проект Програми буде розроблено до кінця 2023 року.

V. МІЖНАРОДНІ ЗОБОВ'ЯЗАННЯ УКРАЇНИ У СФЕРІ ФІНАНСОВИХ ПОСЛУГ, ЯКІ ПЕРЕДБАЧЕНО ІМПЛЕМЕНТУВАТИ В МЕЖАХ СТРАТЕГІЇ РОЗВИТКУ ФІНАНСОВОГО СЕКТОРУ УКРАЇНИ

Також відповідно до плану пріоритетних дій Уряду України на 2023 рік (розпорядження Кабінету Міністрів України від 14.03.2023 № 221-р) у грудні 2023 року планується ініціювати питання стосовно початку переговорів щодо вступу України до ЄС.

Ураховуючи масштабність та комплексність роботи щодо проведення первинної оцінки стану імплементації актів права ЄС і підготовки за її результатами Програми, розділ 5 Стратегії 2025 пропонується оновити не раніше 2024 року.